

KRAJSKÁ PROKURATÚRA KOŠICE

Mojmírova 5, 041 62 Košice

Mesto Košice
Trieda SNP 48/A
Košice

MESTO KOŠICE	
Došlo	- 9. 02. 2015
dňa:	
Prílohy: /	15/09063
Prílohy: 15/001528	Prílohy: PITOKOVA

Váš list/zo dňa

Naše číslo
Kd 261/14/8800-3

Vybavuje/linka
JUDr. M. Hendrichovský
00421 55 681 61 11

Košice
27. 01. 2015

Vec:

Protest prokurátora podľa § 22 ods. 1 písm. a) bod 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov proti Všeobecne záväznému nariadeniu mesta Košice č. 44 o pravidlách prenajímania malometrážnych bytov pre dôchodcov na území mesta Košice

Podľa § 22 ods. 1 písm. a) bod 2 v nadväznosti na § 25 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podávam

protest prokurátora

proti ustanoveniu § 3 ods. 3 Všeobecne záväzného nariadenia mesta Košice č. 44 o pravidlách prenajímania malometrážnych bytov pre dôchodcov na území mesta Košice (ďalej len VZN č. 44),

lebo

uvedeným všeobecne záväzným nariadením bolo porušené ustanovenie § 5 ods. 1, ods. 2 písm. d) zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“), a navrhujem protestom prokurátora napadnuté všeobecné záväzné nariadenie **v časti ustanovenia § 3 ods. 3 zrušiť a nahradiť** ustanoveniami, ktoré budú v súlade so zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

V zmysle § 25 ods. 2 zákona o prokuratúre je orgán verejnej správy povinný o proteste rozhodnúť do 30 dní od doručenia protestu.

V zmysle § 25 ods. 3 zákona o prokuratúre ak orgán verejnej správy protestu prokurátora vyhovie, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, nezákonný všeobecne záväzný právny predpis zrušiť, prípadne nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

V zmysle § 250zfa ods. 1 OSP ak obec nezruší alebo nezmení na základe protestu prokurátora svoje všeobecne záväzné nariadenie, môže prokurátor vo veciach územnej samosprávy podať na súd návrh na vyslovenie nesúlady všeobecne záväzného nariadenia so zákonom.

O d ô v o d n e n i e :

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Košice č. 44 bolo schválené uznesením Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 126/1999 dňa 28. 06. 1999 a následne dopĺňané a zmenené uzneseniami Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 248/1999, č. 613/2001, č. 190/2003 a č. 55/2011.

Uvedené VZN bolo prijaté v roku 1999 v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení vo veci, kde obec plní úlohy samosprávy, t. j. v medziach svojej pôsobnosti, ktorá je odvodená jednak priamo z Ústavy Slovenskej republiky a jednak zo zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Všeobecne záväzné nariadenia podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení predstavujú primárnu právnu úpravu, kde vo veciach územnej samosprávy môže obec vydávať nariadenia, tieto však nemôžu byť v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada SR, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Účelom všeobecne záväzného nariadenia vydaného bez zákonného zmocnenia vo veciach samosprávy podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení je v danom mieste upraviť otázky, ktoré neboli právne upravené. To zodpovedá skutočnosti, že všeobecne záväzné nariadenie obce je považované za všeobecne záväzný právny predpis, ktorým sa musia riadiť fyzické a právnické osoby trvale vystupujúce na danom území, ako aj fyzické osoby a právnické osoby, ktoré na danom území vystupujú prechodne, náhodne alebo jednorázovo.

Orgány územnej samosprávy majú normotvornú právomoc priznanú v čl. 68 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a samosprávny kraj vydávať všeobecne záväzné nariadenia.

Z ustanovenia § 1 ods. 1, ods. 3 namietaného VZN vyplýva, že toto ustanovuje pravidlá prenajímania malometrážnych bytov vo vlastníctve obce, ktoré sú osobitne určené pre obyvateľov poberaúcich starobný dôchodok, výsluhový dôchodok alebo invalidný dôchodok. Malometrážnymi bytmi sú byty v domoch osobitného určenia.

V ustanovení § 3 ods. 3 namietaného VZN je uvedené, že malometrážny byt nemôže byť prenajatý uchádzačovi

- a) osamelému trvale ležiacemu, ktorý potrebuje sústavnú starostlivosť,
- b) trpiacemu diagnostikovanou závažnou duševnou chorobou,
- c) nositeľovi chronického infekčného ochorenia ohrozujúceho okolie,
- d) ktorý má trvalý pobyt na území mesta Košice menej ako 5 rokov,
- e) spoločensky neprispôsobivému.

Keďže takto vydané všeobecne záväzné nariadenia nesmú byť v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada SR, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, tak aj jeho jednotlivé ustanovenia musia tieto zákony rešpektovať. Obec pri prijatí takéhoto všeobecne záväzného nariadenia je povinná rešpektovať právne postavenie osôb v tom rozsahu, v akom ho ustanovuje Ústava a zákony.

Ústava Slovenskej republiky v článku 12 zakotvuje pre každého slobodu a rovnosť v dôstojnosti a právach a zaručuje základné práva a slobody na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať či znevýhodňovať.

Zásada rovnakého zaobchádzania stanovená zákonom č. 365/2004 Z. z. (antidiskriminačným zákonom) sa má uplatňovať v spojení s právami ustanovenými osobitnými zákonmi, ktoré upravujú právne vzťahy a konkrétne práva a povinnosti v oblastiach spadajúcich do vecnej pôsobnosti antidiskriminačného zákona vymedzenými v § 3 ods. 1 antidiskriminačného zákona a bližšie konkretizovanými v §§ 5 a 6 tohto zákona.

Podľa § 5 ods. 1, ods. 2 písm. d) antidiskriminačného zákona v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1 (okrem iného aj z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne sociálneho pôvodu).

V zmysle vyššie uvedeného sa teda zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v oblastiach prístupu a poskytovania tovarov a služieb vrátane bývania, ktoré sú poskytované verejnosti právnickými osobami a fyzickými osobami – podnikateľmi.

V zmysle ustanovenia § 5 ods. 2 antidiskriminačného zákona je osobitným zákonom aj zákon o obecnom zriadení, ako aj zákon č. 189/1992 Zb. o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a s bytovými náhradami.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 189/1992 Zb. domom osobitného určenia je dom, ktorý svojim stavebným usporiadaním, umiestnením, vybavením alebo spôsobom užívania je určený na to, aby byty v ňom obýval vymedzený okruh osôb.

Podľa § 12 tohto zákona obec, ktorá má viac ako 5 000 obyvateľov alebo je sídlom obvodného úradu, môže ustanoviť všeobecne záväzným nariadením, že zmluvu o nájme bytu vo vlastníctve obce alebo vo vlastníctve inej právnickej osoby s prevažnou majetkovou účasťou obce možno uzavrieť predovšetkým s uchádzačom o byt podľa poradia určeného obcou.

Obec podľa odseku 1 ustanoví najmä pravidlá, podľa ktorých sa zostaví poradie uchádzačov o byt. Pritom zohľadní naliehavosť bytovej potreby uchádzača o byt, jeho sociálne pomery, potrebu uspokojovania bytových potrieb tých, ktorí vykonávajú práce alebo služby nevyhnutné pre obec, alebo ktorí sa zaviazali na svoje náklady vykonať v byte alebo v inom priestore také zmeny, ktorými sa byt alebo iný priestor stane spôsobilým na bývanie.

Mesto Košice je v zmysle ustanovenia § 1 ods. 1 zákona o obecnom zriadení právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom s vlastnými príjmami. Podľa § 7 ods. 1 zákona o obecnom zriadení je obec povinná hospodáriť s majetkom obce v prospech rozvoja obce a jej občanov, Obce (mestá) v zmysle § 4 ods. 3 písm. j) zákona o obecnom zriadení schvaľujú programy rozvoja bývania a spolupôsobia pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v obci. Je teda zrejmé, že mesto Košice uvedeným VZN upravilo prístup k bývaniu osobitne určený pre obyvateľov poberajúcich starobný dôchodok, výsluhový dôchodok alebo invalidný dôchodok, ktorí majú trvalý pobyt na území mesta Košice. Zo zakotvenia povinnosti uplatňovať zásadu rovnakého zaobchádzania aj v oblasti bývania alebo služieb poskytovaných verejnými inštitúciami, ale tiež v oblasti pracovných podmienok či prístupu k bývaniu v zmysle antidiskriminačného zákona vyplýva, že ide o veľmi široko koncipované oblasti, ktoré sú v Slovenskej republike upravované rôznymi druhmi právnych predpisov, a nie iba zákonmi. To znamená, že aj bývanie poskytované obcami, ktoré je v tomto prípade regulované všeobecne záväzným nariadením obce, je potrebné zosúladiť s antidiskriminačným zákonom, aby si osoby mohli uplatňovať práva z nich vyplývajúce na nediskriminačnej báze. Je teda nevyhnutné, aby aj mesto Košice ako právnická osoba poskytujúca bývanie prostredníctvom tohto VZN aplikovalo v procese

prenajímania takýchto bytov zásadu rovnakého zaobchádzania zakotvenú v antidiskriminačnom zákone, keďže aj oblasť bývania (teda aj prenájom malometrážnych bytov), osobitne určených pre obyvateľov poberaúcich starobný dôchodok, výsluhový dôchodok alebo invalidný dôchodok spadá do pôsobnosti antidiskriminačného zákona. Je síce pravdou, že obec si môže v zmysle ustanovenia § 12 ods. 2 zákona č. 189/1992 Zb. v súvislosti s prenájomom bytu v dome osobitného určenia ustanoviť pravidlá, podľa ktorých sa najmä zostaví poradie uchádzačov o byt, pričom v nich zohľadní naliehavosť bytovej potreby uchádzača o byt, prípadne jeho sociálne pomery, či potrebu uspokojenia bytových potrieb tých, ktorí vykonávajú práce alebo služby nevyhnutné pre obec, avšak takéto pravidlá ale nemôžu byť založené na akejkoľvek diskriminácii negatívnym vymedzením skupiny osôb zdravotne alebo sociálne neprispôsobivých, ktorým nemôže byť malometrážny byt v dome osobitného určenia prenajatý.

Z toho dôvodu je znenie ustanovenia § 3 ods. 3 VZN nutné uviesť do súladu s Ústavou SR a antidiskriminačným zákonom, a preto navrhujem protestom napadnutú časť VZN ako nezákonnú zrušiť.

JUDr. Matúš Hendrichovský
prokurátor

Telefón
+421 55 681 61 11

Fax
+421 55 678 82 04

Internet
www.genpro.gov.sk

E-mail
kpkosice@genpro.gov.sk